

**ЗА ПРОИЗХОДА НА НЯКОИ ЕКСПРЕСИВНИ ГЛАГОЛИ
ЗА ГОВОРЕНЕ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК
(СЕМАНТИЧНИ АСПЕКТИ НА АНАЛИЗА)**

Красимира Фучеджиева
Институт за български език, БАН

**THE ORIGIN OF SOME EXPRESSIVE VERBS BULGARIAN
LANGUAGE (SEMANTIC ASPECTS OF THE ANALYSIS)**

Krasimira Fuchedzhieva
Institute for Bulgarian Language, BAS

The article deals with some verbs (*verba dicendi*) in spoken Bulgarian language. The central issue is the semantic structure of the verbs. The research focuses on the etymology of several common and dialect expressive verbs in the spoken language, such as *дрънкам*, *клѐпам*, *мѐля*, *плѐщя*, which have another initial meaning. The hypothesis is that verbs with primary meaning ‘hit’, and ‘beat’ could develop secondary meaning ‘speak (in a specific way)’. By means of examples from The Bulgarian Etymological Dictionary the article explores the mechanisms in which this secondary meaning arises.

Key words: *etymology, expressive verbs, verba dicendi, semantics, diachronic linguistics, Bulgarian*

Към лексико-семантичната група на глаголите за говорене (*verba dicendi*) освен основните неутрални глаголи като *говоря*, *казвам*, *разказвам*, *изричам* и др. се отнасят и глаголи, които притежават допълнителен семантичен признак. Чрез този допълнителен признак действието говорене се характеризира в различни аспекти и се изразява субективно отношение. Тези глаголи са експресивно натоварени и могат да имат положителна (*чурулика* – ‘говоря бързо, оживено, весело’) или отрицателна оценъчност (*бръщолѐвя* – ‘говоря глупости’).

Експресивните глаголи за говорене се отнасят най-вече към разговорната лексика на общоупотребимия език, но особено голямо разнообразие на такива глаголи се наблюдава в българските диалекти. Обект на настоящия анализ са общоупотребими и диалектни експе-

сивни глаголи за говорене, като материалът е извлечен от „Българския етимологичен речник“ (по-нататък – БЕР).

Според конкретното си значение, развито на базата на допълнителен семантичен признак, експресивните глаголи за говорене в българския език могат да се групират в следните основни семантични гнезда:

1. **‘говоря много, обикновено за незначителни и излишни неща’**: *дърдоря*; *бърборя*; *дрънкам*; *брътва*; *плещя*; *плещкам*; диал. *жвѧнкям* ‘дърдоря’; *клѧня* ‘приказвам напразно’ (Софийско); диал. *тѧтря* ‘приказвам много и необмислено’ с диалектни варианти *тѧтрем* ‘дърдоря; гърмя, трополя’ (Странджа), *тѧтрем* ‘много приказвам, дърдоря’ (Смолянско; Петково, Ардинско; Чепеларе; Проглед, Манастир, Асеновградско); *търтнѧсам* ‘говоря досадно, много’ (Хасково), *търтнѧсъм* ‘дърдоря’ (Нова Надежда, Хасковско), *търтнѧсь* гл. 3 л. ед. ч. ‘говори, приказва непрекъснато’ (Касъка, Смолянско), *търтнѧсьвѧ* гл. 3 л. ед. ч. ‘бърбори’ (Болярци, Асеновградско); *трѧпам* ‘говоря напразно’ (Трънско); *тѧнтѧня* ‘мърморя постоянно’ (Страхилово, Свищовско), *тѧнтѧна* ‘приказвам нещо неразбрано и еднообразно’ (Кесарево, Горнооряховско) и др.;

2. **‘говоря неясно, неразбрано’**: *джомоля* ‘говоря неясно, лomotя’ (Габрово, Казанлък); *мрънкам*; *мърморя*; *пърпоря* ‘говоря неразбрано’ (Самоков; Сливенско); *мънкам* с диалектни варианти *мънкям* (Габрово; Трънско) и *мънкѧоря* (Кюстендилско); *мѧмля* ‘говоря неразбрано, мънкам’ с диалектни варианти *мѧмла* (Радовене, Врачанско; Кулско) и *мѧмлям* (Лом); *мръмря* ‘мърморя’ с диалектен вариант *мръмрем* (Банско), *мѧмла* ‘говоря неразбрано, бърборя’, *загомѧлям* ‘(за дете, което се учи да говори) изговарям неясни срички и думи’ (Софийско) и др.;

3. **‘говоря тихо, едва’**: *мълвя*; *дудѧлим*, *дудѧлкам* (Доброславци, Софийско); *жугнувам* (Смолянско; Тиквеш, Мориово); *ромѧня* (Смолянско; Чепеларе; Крумовградско; Гюмюрджинско) и др.;

4. **‘говоря трудно, заеквам’**: *ѧцкам* (Самоков), *забѧквам се* (Ботевград; Тетевен; Габаре, Белослатинско); *мънкам* (Тетевен); *мънкам се* ‘заеквам’ (Катунец, Ловешко); *пелтѧча*, с диалектни варианти *пелтѧчѧсам* (Загражден, Ардинско), *пелтѧкѧсам* (Долнослав, Асеновградско), *пелтѧтѧсам* (Ракитово, Велинградско; Гълъбово, Пловдивско), *пелтѧнѧсам* (Зърнево, Драмско) и др.;

5. **‘говоря (обикновено лоши неща) за някого в негово отсъствие’**: *клякарствам*; *клѧня* (Родопите, Беломорието) *клѧпосвам* (Асеновградско); *клѧпам* (Копривщица; Смолско, Пирдопско); *галѧтя* с

диал. варианти *галата* (Дебърско), *галате* (Банско); *тропòра* (производно от *трòпам*) (Горна и Долна Василица, Ихтиманско) и др.;

6. **‘говоря с укор, когато съм недоволен’**: *м`мря*; *мърмòря*; *дудна* (Софийско; Ботевградско); *т`тна* (Габрово; Казанлък; Банат) и др.

7. **‘говоря сърдито, карам се’**: *т`тна* (Радовене, Врачанско); *клòнем се* (Доброславци, Софийско), *клèпам* (Прилеп) и др.

8. **звукове от животни**: *мèцам* ‘издавам нечленораздели звукове и срички като ням’ и ‘(за бивол) издавам особен звук’ (Горна и Долна Василица, Ихтиманско; Самоков); *мèцнувам* ‘(за бивол) промучавам от време на време’ и ‘проговарям’ (Самоков); *мèча* диал. ‘мяуча’ и ‘говоря много тихо’ (Бракница, Поповско), *какани`жа* разг. ‘(за кошка) издава проточен звук’ и разг. ‘говоря еднообразно под носа си’ и др.

Както показва материалът, някои от глаголите могат да имат повече от едно експресивно значение (вж. *клèпя*, *мърмòря*, *м`нкам*, *т`тна* и др.)

Тук ще се опитаме да очертаем основните начини, по които възникват експресивните глаголи от първото семантично гнездо със значение ‘говоря много, обикновено за незначителни и излишни неща’, като за целта ще анализираме техния **произход**. Както е известно, „обръщането към етимологията помага за по-пълното и по-точното разбиране на семантиката на думите, позволява да се изявят смисловите оттенъци, които остават незабележими при определянето на значението на думата“ (Куркина 2012: 182).

От своя страна глаголите от това семантично гнездо могат да бъдат разделени в няколко групи:

1. Първата включва общоупотребими и диалектни глаголи със звукоподражателен произход. В основата им стои междуметие, чрез което се предава характерен звук, съотнасян с начина на говорене. Тези глаголи са образувани обикновено с пълна или непълна **редупликация на корена**, като са оформени или само морфологично, или и словообразователно с помощта на експресивни суфикси. Често от първичен коренен глагол с помощта на експресивен суфикс се образува вторично друг глагол.

Някои от тези звукоподражателни глаголи се обясняват в БЕР като образувани на българска почва и се сравняват с други подобни звукоподражателни глаголи в различни индоевропейски езици, а при наличие на близки съответствия се допуска дори и общ индоевропейски звукоподражателен корен.

Тук ще бъде разгледан произходът на няколко конкретни глагола от този тип:

Глаголът *бъбрия* ‘говоря празни приказки, дърдоря’ се обяснява в БЕР (1, 96) като получен с непълно удвояване на корена и се смята за сроден със стинд. *barbara-* ‘бърборко’, лит. *burbeti* ‘шумя’ и *birbti* ‘бръмча’. Той обаче би могъл да е по-късно образуван на българска почва от междуметието *бър-бър*, с непълна редупликация. Срв. диал. *бъброря* ‘бърборя, дърдоря; карам се някому’, *бръбра* ‘бъбря’ (Ботевград), при които има пълна редупликация.

Като глагол с пълно удвояване на корена се обяснява в БЕР (1, 100) *бърбòря* ‘бъбря, дърдоря’, който се смята за сроден със словен. *brbrati* (сравнява се и с други славянски глаголи, но те са образувани по друг начин). В случая обаче *бърбòря* може да се обясни и като производно от *бъбря* с експресивен суфикс *-ор-я*, т.е. като глагол с непълна редупликация, допълнително словообразователно оформен така, както са оформени и диалектните *бърбòля* ‘бърборя’ – с непълно удвояване и експресивен суфикс *-ол-я*, *бърбòстя* ‘бърборя’ (Търново) – с непълно удвояване и суфикс *-ос(т)-* и т. н. Експресивни суфикси като *-ор-я*, *-ол-я*, *-ос-я* и др. са разгледани подробно от Тадеуш Шимански, според когото суфиксът *-ор-я* например придава интензивност на глаголното действие (Шимански 1977: 99 – 102), суфиксът *-ол-я* превръща неутралния глагол в експресивен (пак там: 107) и т. н.

Глаголът *дърдòря* ‘говоря много и безсмислени неща’ е обяснен в БЕР (1, 460) като звукоподражателен, образуван от междуметието *дър-дър*, под влияние на глагола *говòря*. Възможно е да се предположи обаче и директно експресивно словообразуване от непълно удвоенния корен *дърд-* и суфикс *-ор-я*. Експресивен словообразователен вариант от същия корен е и диалектното *дърдòсим* ‘дърдоря, злословя’ (Доброславци, Софийско). В БЕР *дърдòря* се сравнява с лит. *dardeti* ‘бърборя’, *darda* ‘клюкарка, бърбривка’, стинд. *dardara-* ‘вид свирка’, гр. *δάρδα* ‘пчела’.

Тук могат да бъдат включени и още глаголи, образувани от звукоподражателни междуметия, като: *тътря* ‘приказвам много и необмислено’ (Хасково) от звукоподражателното междуметие *тър-тър*; *плямпам* разг. грубо ‘говоря празни приказки; дърдоря, дрънкам’ с диалектни експресивни варианти *плямпòра* ‘говоря глупости’ (Ихтиманско), *плямпòря* и *плямпòрим* диал. ‘бъбря’, *плямпòтим* също (ученически говор, София) от незасвидетелствано звукоподражателно междуметие **плям(п)*; *фльòнкам* ‘дрънкам, приказвам много’ (Кулско; Белоградчишко; Видинско), също от незасвидетелствано звукоподра-

жателно междуметие, образувано с експресивен суфикс *-к-*, *л̀анкам* ‘говоря продължително безсъдържателни неща’ (Кръвеник, Севлиевско) от звукоподражателна експресивна основа *лан-лан* и др.

Като подобно образуване е възникнал и неутралният днес глагол *гов̀оря*, продължител на праславянския **gavariti*. В основата на праславянския глагол лежи индоевропейският корен **g^hou-*, за който се предполага звукоподражателен произход. В съвременните славянски езици обаче продължителите на този звукоподражателен корен не са натоварени с експресивни конотации¹.

2. Очертава се и втора група глаголи, при които същото експресивно значение е резултат от вторична номинация – получено е чрез пренос на значението от глаголи с друго първично значение. Най-често първичните глаголи също са звукоподражателни по произход, но чрез тях се обозначават други действия, при които се издават характерни звуци (природни или изкуствено произведени). Има и случаи, при които първичните глаголи (обикновено наследени от праславянски) се извеждат от пълнозначни корени и означават действия, съпроводени с характерни еднообразни и повтарящи се звуци и шумове. В тази група могат да бъдат отнесени глаголи като: *кл̀епя*, *др̀ънкам*, *пл̀ескам*, *тр̀акам*, *тр̀яскам*, *пл̀яскам*, *м̀еля* и др. Тук ще разгледаме по-подробно някои от тях:

кл̀епя разг. ‘клеветя някого; хокам, навиквам някого; говоря лъжи’ (РБЕ), ‘приказвам напразно’ (Софийско) (БЕР 2, 437), еднакво по произход с *кл̀епя* ‘изтънявам острието на сечиво, ръбовете на воденичен камък и под. с чукане, коване; точа, наточвам’. Глаголът е продължител на праславянския **klepāti* (от звукоподражателен произход). Подобни семантични паралели се откриват и в други славянски езици, например съвременни продължителни на праславянския глагол **klepāti* са срхр. *кл̀епати*, *кл̀епльем* ‘удрям с чук; клепя сечиво; говоря много, бърборя’, словен. *klépati*, *klépljemet* и *klepāti*, *klepām* ‘удрям с чук, остря, клепя сечиво; (за птица) тракам с клюн’, белорус. *клапаць*

¹ Срв. и праславянското **gavarъ*, продължителни на което са срхр. *г̀овор*, *гов̀орити*, словен. *gōvor*, *govoriti*, рус. *г̀овор*, *говор̀ить*, укр. *говор̀ити*, чеш. *hovor*, *hovořiti*, горлуж. *howrić* ‘боботя, тътна’. Срв. и латв. *gaura* ‘бърборене’, *gaurāt* ‘шумя, съскам’, *gavilēt* ‘(за славеи) пея’, лит. *gauti*, *gauju* ‘рева’, *gaūsti*, *gaudžiù* ‘звуча’, ствиснем. *gikewen* ‘викам’, гр. *ἄϊϊδ* ‘жалба’, стинд. *jōguve* ‘викам, крещя’. От същия корен е и българският диалектен глагол *г̀варам* ‘потопявам във вода, измокрям’ (Веригово, Карловско), ‘газя из кал’ (Врачанско), които семантично и по форма са близки до пол. *gwar* ‘шум от говорене на мнозина’.

‘клепя сечиво; одумвам, клеветя’, чеш. *klepati, klepi* ‘чукам, удрям; тупам, тръскам; пускам клюки, клепя, клопам’, пол. *klepać, klerię* ‘удрям; тупам, тръскам; бърборя’ и др.

клàпам разг. ‘говоря много, излишно и неуместно’ (РБЕ), ‘говоря много и неясно, бърборя’ (Бобошево; Кюстендилско; ЮЗ) (БЕР 2, 420). Еднакво по произход с глагола *клàпам* ‘(за камбана, клепало, клопотар) издавам звук при удряне, клепя’, който е образуван по звукоподражателното междуметие *клап-клап* [’междум. за наподобяване на шум при ходене с чехли’ (Банат) (БЕР 2, 419)] и оформен морфологично като *трòп-ам, хлòп-ам, чук-ам* и др.

дрънкам ‘приказвам, говоря много, и то празни приказки; дърдоря, бърборя, бръщолевя; говоря неверни неща за някого, одумвам някого’ (РБЕ) е еднакво по произход с *дрънкам* ‘(за предмет, обикновено метален или стъклен) издавам звънливи или остри и отсечени звукове при удар, разклащане’. В БЕР (1, 437) глаголът е обяснен като производно от междуметието *дрън* за наподобяване на звук, издаден от метални предмети. [Срв. *дрънга-дрънга* междуметие за дрънкане, бърборене (Търново), *дрън-дрън ярина* ‘празни приказки, глупости’].

тра̀кам, тра̀кнувам ‘приказвам празни приказки, говоря много или глупости’ (Силистренско), от един произход с глагола *тра̀кам* ‘(за твърд предмет) издавам остри, еднообразни звукове при удар о друг твърд предмет’ (РБЕ), който е образуван от звукоподражателното междуметие *трак* за наподобяване на тракане, на тропане (БЕР 8, 173 – 174).

трòпам ‘говоря напразно’ (Трънско), диал. ‘казвам нещо не на място’ е от един произход с глагола *трòпам* ‘произвеждам шум при вървене, движение или местене на нещо твърдо, тежко’ (РБЕ), произведен от праславянското **trapāti*, което е в отгласни отношения с праславянското **trepāti* в *трèпам, трèня*.

тра̀скам диал. ‘(прен.) говоря празни неща, дрънкам’, ‘плещя, говоря празни приказки, дрънкам’ (Велес); диал. ‘тряскам, удрям в нещо да дрънка’ е обяснено в БЕР (8, 188) като звукоподражателно образуване по *трас* диал. ‘междуметие за наподобяване на тракане, на удряне о нещо и дрънкане’, ‘междуметие за наподобяване на шум от биене’, в съчетанието *трас-трус* ‘междуметие за наподобяване на звук при силно чукане’ (Хасково). Като изходим от наблюдаващия се семантичен паралелизъм по-горе, като първо значение в БЕР би трябвало да бъде посочено диалектното ‘тряскам, удрям в нещо да дрънка’.

пля̀скам разг. грубо ‘говоря, казвам; дрънкам, плещя, плескам, дърдоря’ (РБЕ), ‘плещя, говоря, без да държа сметка за думите си’

(Доброславци, Софийско) (БЕР 5, 389 – 392), еднакво с *пляскам* ‘удрям някого, нещо с длан, при което обикновено се чува плясък’, продължител на праславянските форми **pleskāti*, **pleskājq*, **pleščiti*, **pleščq* от звукоподражателен произход, по междуметия **ples*, **plēs*. Глаголът *плещя* ‘удрям нещо да стане плоско, разплесквам’, но и ‘говоря глупости, дърдоря’ е произведен от варианта *плещкам*.

меля (с диалектни варианти *мела*, *мелна*, *мелявам*) грубо разг. ‘говоря много и празни приказки’ (РБЕ) и ‘бърборя, дърдоря отегчително; говоря неразбрано и несвързано’ е еднакво по произход с *меля* ‘стривам зърнени храни или други зърна на прах или на по-дребни частици’, от праславянското **melti*, **melj¹* < ие. **mel-* : **mol-* : **ml-* ‘сдробявам’, в отгласни отношения с *млѣтя* ‘удрям силно нещо или някого, бия’. За вторичното значение на *меля* срв. и фразеологизмите *Меля като (празна воденица)*; *Меля като празна мелница*; *Меля като воденично кречетало* със значение ‘прекалено много, непрекъснато говоря, и то обикновено празни приказки’.

Към тази група трябва да се отнесат и продължителите на някои праславянски глаголи, които в българския език са претърпели описания по-горе семантичен развой и днес функционират само с вторичното си значение ‘говоря празни приказки’, докато в останалите славянски езици пазят първичното си значение. Такъв например е глаголът *ломѣтя* (праславянско **lamatāti*) ‘бърборя, бръщолевя’, но също и ‘говоря несвързано; уча се да говоря’; ‘говоря глупости’ (Дебърско), ‘говоря лъжи и глупости’ (Съчанли, Гюмюрджинско), ‘говоря напразно’ (Бобошево), ‘мърморя сърдито’ (Тръстеник, Плевенско), разг. ‘говоря, изричам неясно и неразбрано’, образуван на праславянска почва с експресивния суфикс **-otja* от праславянския глагол **lamiti* (< *ломѣ* ‘с удар правя нещо твърдо да стане на късове, на парчета; чупя, троша, разбивам’). Както се вижда от продължителите на експресивния праславянски глагол, първичното му значение не е свързано с говорене (срхр. *ломѣтати*, *ломѣтѣм*, *ломѣчѣм* ‘трещя’, словен. *lomotāti*, *lomotām*, *lomocēm* ‘бягам с трясък, с шум през гора’, рус. диал. *ломотѣться* ‘работя трудно, шумя, викам’, *ломотѣть* ‘гръмко чукам; усърдно работя’, чеш. *lomotati*, *lomotām* ‘ломя с трясък’, чеш. диал. *lomotiť* ‘шумя, викам’, пол. *lomotać*, *lomocze* ‘хлопам, тропам, чукам силно’, стпол. *lomotać*, *lomocę* ‘ломя с трясък, смазвам, съкрушавам’).

В представения материал се наблюдава семантичен паралелизъм в развоя на думите. Глаголи със значение ‘удрям’ или ‘издавам характерен звук при удряне’ много често развиват значение ‘говоря много, обикновено за незначителни и излишни неща’. Този метафоричен

преход² е осъществен чрез уподобяване на определени звуци и шумове (обикновено нечленоразделни), произвеждани при различни действия, на бързо и безсмислено говорене. Като мотивационен признак за вторичната номинация може да се посочи представата за продължителен нечленоразделен звук/шум, която е част от лексикалното значение на разглежданите глаголи. Самият оноματοпеичен произход на глаголните основи също е предпоставка за развиване на експресивно значение³.

Подобен механизъм за вторична мотивация се наблюдава не само при домашни, а и при някои заети думи, основно от съседни балкански езици. Заети думи със значение ‘говоря (по някакъв начин)’ се срещат в българската диалектна и разговорна лексика. Такива са например *калабаля* ‘говоря, приказвам, карам се’ (< тур.), *калайдисвам* ‘мъмря, хокам’ (< тур.), *лафя* ‘говоря, приказвам’ (< тур.), *дретам се* ‘заяждам се’ (< алб.), *канорам* ‘дълго и досадно говоря’ (< гр.), *каканиџа* ‘говоря еднообразно под носа си’ (< гр.) и др.

Регистрирането на подобни паралелни семантични преходи и установяването на определени закономерности при тяхното осъществяване е свидетелство, че между значенията на думите има дълбоки логически и системни зависимости. Възгледа за редовността на семантичните изменения подробно представя Емилия Пернишка, която подчертава, че „възможността резултатите на семантичната номинация (вторичните номинати) да се обобщят и систематизират чрез няколко най-обща категории е недвусмислен показател за наличие на системност в осъществяването на това явление“ (Пернишка 1993: 165). Установяването на редовна, системна полисемия, която се свързва с появата на сходни, еднотипни значения при семантично близки думи, е от изключително значение за етимологичната практика и по-специално за работата по БЕР.

Въз основа на представения материал, ексцерпиран от БЕР, можем да направим следните заключения за начините, по които възникват експресивни глаголи от разгледания тип:

1. От гледна точка на езиковите средства за изразяване на експресивността трябва да отбележим, че на първо място тя се корени в изходния етимон – звукоподражателно междуметие.

² За механизма, по който се осъществява глаголната метафора, вж. по-конкретно Колковска 2013: 185 – 207.

³ По правило глаголи, образувани от звукоподражателни междуметия посредством наставки, „се характеризират с ярка стилистична оцветеност, с експресивност, емоционалност и образност“ (Стоянов 1964: 305).

2. В някои от разгледаните случаи експресивността на глаголите е засилена чрез добавяне на специфични експресивни суфикси (например при глаголи като *дърдося*, *прямпора*, *фльонкам* и др.).

3. Основно езиково средство за възникване на експресивни глаголи от този тип е метафоричният развой на изходното значение на глагола въз основа на някакъв мотивационен признак⁴. В разглеждания случай като такъв може да бъде посочена представата за продължителен, неприятен или нечленоразделен шум.

4. В определени случаи експресивното значение може да се корени в чуждоезиковия характер на етимона.

Подобни генетични характеристики притежават и експресивните глаголи за говорене от другите изброени семантични гнезда, но тъй като те също са многобройни, ще бъдат разгледани на друго място.

ЛИТЕРАТУРА

БЕР: *Български етимологичен речник*. [Balgarski etimologichen rechnik]. София: Проф. Марин Дринов, 1971 –.

Колковска 2013: Колковска, С. Нови метафорични значения в българския език, възникнали при прилагателни имена и глаголи. [Kolkovska, S. Novi metaforichni znacheniya v balgarskiya ezik, vazniknali pri prilagatelni imena i glagoli.] // Сб. *Проблеми на неологията в славянските езици*. Състав. и научн. ред. Д. Благоева, С. Колковска, М. Лишкова. София: Проф. Марин Дринов, 2013, 185 – 207.

Куркина 2012: Куркина, Л. Историко-этимологический анализ семантики древнерусских слов с затемненной внутренней формой. [Kurkina, L. Istoriko-etimologicheskiy analiz semantiki drevnerusskikh slov s zatemnennoy vnutrenney formoy.] // *Theory and Empiricism in Slavonic Diachronic Linguistics*. I. Janyšková, H. Karlíková (eds.). Praha: Lidové noviny, 2012, 181 – 190.

Пернишка 1993: Пернишка, Е. *За системността в лексикалната многозначност на съществителните имена*. [Pernishka, E. Za sistemnostta v leksikalnata mnogoznachnost na sashtestvitelnite imena.] София: БАН, 1993.

РБЕ: *Речник на българския език*. [Rechnik na balgarskiya ezik.], <<http://ibl.bas.bg/rbe/>> (17.07.2017).

⁴ „Мотивационният признак е същностен признак от ядрото или периферията (конотациите) на изходната семема, по който между понятието за назоваване и изходната семема се установява сходство, аналогия или тъждество“ (Пернишка 1993: 226).

Стоянов 1964: Стоянов, Ст. *Граматика на българския книжовен език.* [Stoyanov, St. *Gramatika na balgarskiya knizhoven ezik.*] София: Наука и изкуство, 1964.

Шимански 1977: Szymański, T. *Derywacja czasowników onomatopeicznych i ekspresywnych w języku bułgarskim.* Wrocław: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1977.

СЪКРАЩЕНИЯ

алб. – албански език

горлуж. – горнолужишки език

гр. – гръцки език

латв. – латвийски език

лит. – литовски език

рус. – руски език

словен. – словенски език

срхр. – сърбохърватски език

ствиснем. – старовисоконемски език

стинд. – староиндийски език

тур. – турски език

укр. – украински език

чеш. – чешки език